

המביא גט פרק ראשון גיטין

יב.

עין משפט גזר מצוה

עא א מיי פ"ט מעל
עדיס ה' א סמג
עשין עבד ש"ס י"ד סימן
רסו ספי"ג ומש"פ כא:
עב ב ג ד ה מיי פ"ו
מעל רוח ושמיעה
נפש ה' ב סמג עשין פה:
עב ד ה מיי פ"ו טוש"ט
י"ד סימן רסו ספי"ג
כהנה"ה:
עד ח מיי פ"ו מעל
ערכין ה' יט:

גליון הש"ס

גמ' כי היכי דהווי ל'
אינשי ויהיבין ע' זיק
ד' פה ע"א מדינא דמדינא:

מוסף רש"י

שרין לעבוד קודם אה
רצה. ובעל לחזור
בשניהם. קודם שנתנו
השליטה. לחזור. וקסבר ר'
מחיל הפסק וזמן הן לאותן
ששלוה ליה ואין חזון
לדעם אלא בפניו כגומר
אין אדם נעשה שליט להיות
נפסק על דיו. אלא אם כן
עשאו הוא שליט דהיינו
כפניו. ויבגן פלוגי עליה
ד"מ גמתי" וזאת
שכחורו אינו יכול לחזור
ממעמדו לד' זה. ואע"פ
שלא עשאו העבד שליט.
מאוס קסברי וזאת הנה
לעבד שיואל מתחת רבו
היותו חזון לו לדעם שלא
פניו. דלמן ספדי דנימא
ליה דהיינו הא שליטו להכי
(יש"ל ע'ו). ואין חזון לו
אלא בפניו. אין אדם יכול
ליעשות שליטו שלא מדעתו
לעבד שהוא חזון או הפסק
לחזונו. דלמן אדם
נעשה שליט לחזירו שלא
מדעתו והפסקו. אלא
להיותו חזון ספדי דנימא
לחזונו וזמן ואין חזון
לחזונו אלא בפניו. דבר
הוא קרוי חזון (כתובות
י' ובע"ז ב"מ י'). דבר
שהוא חזון לו. שאינו חזון
ע' (סוטה כה). ההופס
לבעל חוב במקום
והוא אחריו. אדם
הוא מחלו ומוסר מוחן
חזרו ובעל חוב שיש
עליו חזון וזמן לקדם עד
שלא ימסרו בעל חוב אחר
ועל"א תופס את סע
ומתקן את חובו ומה שיש
האחרים. מה לאחרים.
מפסי את האחרים. כמו
אין חזון לדעם (ב"מ י').
והוא חזון (פ"ד). לא
קבר. דלמן עבדו ככתובות
(ס'ו). דלא כל כפנייה
היות חזון מחלו וזמן
ללאו מתחת שלא עשאו
אוחו הגושה שליט לתפוס
והיינו חזון (כתובות
ט"ו). מי שיליק את
הפאה. אדם בעל חוב
שעלו בעל עדה. דלי בעל
שאו לחזר ר"א וזה.
לעבד למימך מינו דמי
מחזיר הוא שלא ללקט פאה
ממשה שלו. כדלמך
קודם להחזירו לעני על
שלו. לא תלקט לעני ולג'
וה' ומשעם לא תלקט אפי'
מחזיר לעני (חולין קלא').

דהתם לא היו מן כוכי ועוד פי' ר"ת דשיחורו עבד היו ענין מלוה
לדמרי' זה מן והולך כוכי אע"ג דזמנתה לא היו כוכי דשיחורו אי לאו
דעבד ליה נייח נפשיה לא הוה משחרר ליה משום הכי חשיב כחוב
לדמרי' ציה מן כוכי^א ומדקדק ר"ת דיש חילוק בין מתנה למלוה
דמנין לקמן (דף יד.) והנה מנה
לפלוני שאני חייב לו מן הולך לפלוני
שאני חייב לו וכן בפקדון חייב
באחריותו ואם צא לחזור אינו חוזר
אלמלא בחובו הוא הולך כוכי וגבי
מתנה פסקין בזה דאם בסוף פירקין
כר"ש הנשיא דהולך לאו כוכי וכן
בריש שולח (לקמן נב:) אמר ר' יוחנן
מתנה שולח הגט (נ) והולך לאו כוכי
וכיון דהולך לאו כוכי מן נמי לאו
כוכי דלי' הוא כוכי בזמנתה כמו גבי
מלוה ופקדון אמאי תנן מן דכיון
דכבר אשמועינן דאפילו הולך כוכי כ"ש
מן כוכי דאפי' בזמנתה הוא כוכי ור"י
הציא ראייה מתוספתא [פ"א ה"ו] דקמני
צהדיא מן מנה לפלוני שאני חייב לו
או פקדון שיש לו צדיק וכן הולך כוכי
אינו חוזר ויש לו חייב באחריותו מן מנה
זה לפלוני מן שטר מתנה זו לפלוני
או הולך כוכי רצה לחזור יחזור וזה
מנה זו לפלוני התקבל מנה זו לפלוני
רצה לחזור לא יחזור אלמלא תניא
צהדיא דזמנתה לא היו מן כוכי:
דלמא לא היא. דמיוא צעלמא
היא דרז פפא אית ליה
צהדיא תופס לנ"מ צמקוס שחז
לאחרים לא קנה (כתובות דף פד):
אלא דבתיב לא תלקט עני. ואי'
למ"ד פ"ק דתמורה (דף ד):
כל מילתא דלמנר רחמנא לא תעביד
אי עביד מהני א"כ קנה העני י' וי"ל
דהכל צמר לא תלקט כתיב לעני
ולגר מעוזו אוחס משמע דלא קני'^א
ואי' וילין ממכא צעלמא דהמגביה
מניאה לחזירו דלא קנה מצירו וי"ל
דהכל צמר הוא שלא זכתה תורה
לעני אלא מה שכל אדם תלקט לצורך
עצמו ולרז סקדא דמפרש הכל
לעמיתו דרזנין ממוסד תופס
לנ"מ לא קני איכא למימר דהמכא
ילין: **עבד נמי בדאא ספיק.**
ואי' אטו משום דלא ספיק יהא רבו
חייב לזונו ולא יוכל לומר לו לא מעשה
ידך זמנותיך ועוד קשה הלשון
דקאמרי' עבדא דנהוס כרסיה לא שוי
הוה ליה למימר צהדיא דלא מחייב לזונו
כיון דלמנר ליה לא מעשה ידך

לא תלקט לעני. סמכיהו רחמנא לא תלקט לעני ולגר ורשתי' סמוכין
לא תלקט אתה לצורך העני: (נהוסר עני על שלו. עני הראוי לטוב פאה
יש לו שדה והזירו הכחוב להניח זה פאה: לעבד. כעני: עשה
עמי. מלאכה ואינו זקן אלא חוזר על הפתחים: דלא ספקא. לון
זמנתי' וזהו לצורך להוסיף משלו:
ופרכין עבד נמי לא ספק ומשני
עבדא דנהוס כרסיה לא שויה. עבד
שאני שוה לחס אכלו: למריה למאי
מסבעי. הלך אינו מוסיף משלו אלא
יחזור על הפתחים כי מי יכופנו לזונו
ולהפסיד שלו. אלא שיהי כן המתנה
עמה בזמנתה וזאת תהא ימנא
צדיקה ומימנא מנכסי: שגה לעני
מקלט. שהרג בשוגג וגולה: להעדרה.
שמעשה ידיו עוברים על מזונותיו:
לא יסקל מיניה. ויהא ציד העבד
שמה יש יוס שלא ימנא להשחכר:
והי. ונס אל אחת הערים האל וחי:
כבודה גם מלך. כל ישראל בני
מלכיה: פנימה. לזונו ואין דרכה
ללכת ולקצב צעיר שאינה משל ואין
מכירה אותה להביא לזונו מלאכה
בזמנתה אלא אם כן מסבכת צעיר
למנוא מלאכה להשחכר: וססברא.
דדלמנר ליה עשה עמי קא מיירי:
ועוד מאי שנא שני צנורא. אפילו
שני שובע כיון דל"ל עשה עמי הרי
הן לו שני צנורות: לא ספק. אינו
מספיק: מאן דמרחם אנני מהי אעבדא
נמי מרחם. דשיך זמנות כהשה:
והי' עבד ליה חיותא טפי קמ"ל והא מודקתני סיפא: אבל אשה שגלתה לערי
מקלט בעלה חייב במזונותיה מכלל דלא אמר לה דאי אמר לה בעלה אמאי
חייב ומדסיפא דלא אמר לה רישא נמי דלא אמר ליה לעולם דאמר ליה ויאשה
ברלא ספקה והא מודקתני סיפא ואם אמר לה צאי מעשה ידך במזונותיך
רשאי מכלל דרישא דלא אמר לה ה"ק והוא מספקת ואמר לה צאי מעשה
בשני בצורת או פרנסני או הוציאני לחירות וחכמים אומרים הרשות ביד רבו
מאי לאו בהא קמפלגי דמר סבר יכול ומר סבר אינו יכול ותיסברא האי
או פרנסני או הוציאני לחירות או פרנסני או תן לי מעשה ידי בפרנסתי
מביעי ליה ועוד מאי שנא בשני בצורת אלא הכא במאי עסקינן ודאמר
לו צא מעשה ידך למזונותיך ובשני בצורת לא ספק רשב"ג. סבר
יא פרנסני או הוציאני לחירות. כי היכי דחזו לי אינשי ומרחמיני עלי ורבנן
סברי מאן דמרחם אבני חרי אעבד נמי רחומי מרחם ת"ש דאמר רב
ההמקדיש ידי עבדו אותו העבד לזה ואוכל ועושה ופורע ש"מ יכול הרב לומר
לעבד עשה עמי ואינו זקן הכא במאי עסקינן במעלה לו מזונות א"ה למאי
לזה

(א) וצרכת מו: וש"ן,
(ב) חולין קלא: א' ושי"ן;
מנויות מנ. מנ. ד' ושי"ן;
מ. ע"ש ז"מ סד: ע"ש,
(ג) נכמי' טקף. אמר;
רמנא, (ד) כנחותא;
(ה) שנת קמא, (ו) גי' מ"ד
הכא.

תורה אור השלם
1. ויבצרם את קציר
ארצם לא תבלה פאת
שך בצרף ולקט
קצירך לא תלקט לעני
ולגר מעוזו אוחס מינו
אלתיבם: ויקרא כד כב
2. לנס שקור רוצח אשר
יצא את רצחו בבל'
דעת דהוא לא שגא לו
מתמל שלשום ונס אל
אחת מן הערים האל
תתי: דבריה ד' מב
3. כל בבורה בת מלך
פנימה ממשבצות וקב'
לבשה: תהלים מ' יד

הגהות הב"ח
(א) תוס' ד"ה כל האומר
(בעמוד הקודם). קטלת
הגט ג"מ להודוך לאו
סמי:

מוסף תוספות
א. וא"ת גבי מתנה נמי
אמרי' כפי הניזקין אי לאו
דעבד לי' ניח נפשיה לא
הוה יהיב ליה. וי"ל דלא
דמי דהיתול הוא מכה
פעמים שאדם נוהג מתנה
לחבירו קרובו או אהובו
אע"ג דלא עבד לי' ניח
נפשא מעולם. אבל אין
דך אדם לשרור עבדו אי
לאו דעבד לי' ניח נפשי
טובא. מוס' ה"א לקמן י'
ד"ה והוא שצנור'
ב. אע"ג דאמר רחמנא
לא תלקט: מוס' ה"א;
ג. דמשמע אפי' לקנות
לעני מעוזו אוחס לשאר
עניי' מוס' ה"א;
ד. גי' תוס' ה"א;
למימר דאי לא. ה. ה. או
תפשוט דיכול לומר לו
עשה עמי ואינו זקן. מוס'
ה"א. 1. כלומר, מוס'
דכון האדון להשתעבד בו
כלל. מוס' ה"א;
1. ומשני, לרידי נמי
משום דבתיב וחי' נקט
לי', סד"א ליעבד' וחי'
חיותא טפי. וכיון דאי לית
לי' לא יחוב לי' כי אית לי'
לא לישקול מיניה קמ"ל.
כע"ה. וע' מהרש"ם
נדיה' גמ' העשה ומהש"פ
על מוס'. 2. אע"פ שאין
בו שום חידוש. מוס'
ה"א. 3. ולדקדק מוס'
דעבד איירי ברלא אמר
ליה, נוחא. מוס' ה"א;
4. דבסברא פליגי. מוס'
ה"א; לקמן לו: ד"ה כסס.
אבל המקדיש ידי
עבדו ידיו קדושות
למלאכתן קאמר. מוס'
ה"א. 1. חד לישנא
אכוליה עבד. מוס' ה"א;

פסקי רי"ד
שם ירצה שלא לזון וכו'
ש"מ יכול הרב לומר לעבד
עשה עמי ואינו זקן פי'
אלא חזרו על הפתחים
ואסיקנא בהדיא פלוגתא
דרב ורי' יוחנן דרב סבר
אינו יכול ורי' יוחנן סבר
יכול וק"ל רב ורי' יוחנן;
הלכה כרי' יוחנן: